

SARA EN HET BEEN

Judith de Rijke

Eindversie, juli 2008, Londen
In opdracht van het Platform Theaterschrijvers

DE RUIMTE op het toneel zien we één ruimte, een modern ingerichte woonkamer. Het is de woonkamer van een luxe, ruime flat. Deze ruimte is tevens de centrale plek waar alle andere kamers van het appartement op uitkomen. De kamer heeft daarom vijf deuren: rechtsvoor is er een deur die naar buiten leidt, rechtsachter is de deur van een babykamer, middenachter de deur van de badkamer, linksachter de deur van de keuken en links voor is de slaapkamerdeur. Alle deuren zijn gelijkelijk verdeeld over de wanden, er zit dus altijd een zelfde afstand tussen de verschillende deuren. De ruimte kent daardoor een zekere abstractie. Er is waarschijnlijk een tafel met stoelen, een bank, een luxe stoel en een kleed, maar nergens zijn er sporen (schoenen, sokken, tijdschriften) van leven te vinden. De ruimte is smaakvol ingericht. De ruimte doet realistisch aan maar is niet volledig uitgewerkt, een aangeduid realisme. Door lichtverandering etc. moet de ruimte eenvoudig een meer surrealistische sfeer kunnen ademen.

PERSONAGES

ZIJ is een vrouw ergens tussen de dertig en veertig. Haar uiterlijk verraaft degelijkheid, geld en goede smaak. Maar ook zijn er details (een losse haarpluk, een blouse loshangend uit een rok) die duiden op ontregeling. Haar bij tijd en wijlen monomane manier van praten laat deze tekst balanceren tussen een tragedie en een komedie.

HIJ is misschien iets ouder dan zij. Hij is niet onknop maar enigszins onopvallend. Zijn stijl van kleding is iets alternatiever, vrijer dan die van haar. In al zijn bescheidenheid kan hij soms nogal dwingend zijn. Hij draagt een bril.

NOTE het is van belang dat de hoeveelheid tijd tussen de verschillende scènes, niet exact te duiden is. Door de verschillende opkomsten en afgangen wordt echter duidelijk dat de reële tijd doorgaat, dat de voorstelling een sprong maakt. De verschillende scènes mogen zodanig niet in elkaar vloeien; elke scène heeft een helder startpunt, een eigen anker in de tijd.

De liedjes, citaten van liedjes, die voorkomen in de tekst, zijn bestaande liedjes.

scène 1

Zij bevindt zich in de woonkamer. Ze praat, opgewonden, tegen hem die we niet zien. Hij is bezig in een van de ruimtes achter haar, de slaapkamer of keuken. Misschien horen we daar wat gerommel vandaan komen.

Zij En weet je wat ie zei?

Dat ie het fijn vond, fijn! Hoe ze hem naar het water brachten, naakt. Gewikkeld in een handdoek. Hij, omringd door krakend wit en het geluid van hun sandalen. Dat is toch belachelijk! Hij, verdomme in de tachtig. Praat tegen *mij* over *hun* tieten. Hoe dat wiebelt en zo meer. Verdomme, ja! Hoe zijn hoofd tegen *hun* tieten drukt. Als in een kussen zegt ie, warm. Ha! En weet je wat ie dan zegt? Ik kan alles maken, ik kan wel een potje breken. En daar gniffelt ie dan bij. Zonder tanden, hij. Zo'n zonder-tanden-lach, hij, ijl van de morfine. Kwijnend, en kwijlend prevelt hij dan *hun* namen, Marie, Susan en Angy, vooral Angy, Angy-Angy. Steeds weer Angy. Naar haar ben ik dus op zoek gegaan.

Terwijl zij doorraast komt hij op met een babybadje. Het verdere verloop van de scène beweegt hij zich tussen de badkamer en een van de andere vertrekken.

Hij Op zoek?

Zij Tussen al die witte jurken, goed naar de naambordjes gekeken. Die montere energie. Van karretjes met soepele wielen, hoe ze met pillen, en met naalden, door de geboende gangen gaan. Het is verdomme een belediging! Verdomme.

Hij Belediging?

Zij Angy... Angy bleek een Hindoestaanse Surinaamse. Ja, met Angy kan ie praten. Angy, IQ van een, van een-

Hij Garnaal.

Zij Ja. Nihil, ja. Maar haar roept ie in het donker. En ik maar in die pislucht staan, verdomme. Daar moet ze iets aan doen, Angy. Dat ze hem helpt als ie moet pissen. Steeds weer *naast* die fles. Verdomme. Daar moet ze hem mee helpen, in plaats van met die weke tieten langs zijn wang te schuiven, verdomme, als ze hem naar dat water draagt.

Hij Tjah.

Zij Als een kind...

Hij Wie?

Zij Hij... Als ie ligt in dat bad. Gelukkig.

IJlend naar de zusters, die hem wassen, ook zijn lid. Zijn voeten en zijn haren...
Ik heb op de drempel gestaan, gekeken. Als een kind.

Hij Mooi.

Zij *fel*
En dan ook nog Casanova spelen. Casanova die niet meer kan staan!

Ik kan er niet bij, niet bij komen. Ik had een washand aan mijn hand gedaan. Zo'n oude, van thuis. Met zo'n merkje met zijn naam. Ik kon er niet bij... Ben ook niet meer naar hem toegaan. Ik heb die washand afgedaan, wat druiven naast zijn bed gezet en ben gegaan.

Hij 't Is zeven uur.

Zij Ja.
Met de lift naar beneden terwijl je omhoog wilt. En naar die dubbele deur gekeken, tegen tocht. De uitgang. Om de beurt gaan ze open. Druk op de rode knop.

Hij 't Is zeven uur.

Zij Vorige keer zat er iemand tussen. Tussen die deuren, een vrouw. Ze hadden haar klem gezet.

Hij Bewaking.

Zij Ze schreeuwde, gedempt, want achter glas. Dat ze naar huis moest, omdat haar moeder op haar wachtte. 'Moeder!' riep ze, 'Ze laten me niet gaan. Moeder!'

Hij Dementie.

Zij Misschien. Misschien dat ik daarom ben gaan zitten, daar.
Toen ze zo schreeuwde moest ik janken. Iets tussen hem en mij...

Hij Rook je weer?

Zij Slaapt ze?

Hij Ja, maar onrustig.

Zij steekt een sigaret op, gaat zitten. Stilte, dat duurt. Hij staat, kijkt naar haar. Tijdloosheid.

scène 2

Zij en hij, ergens in de ruimte. Zij in regenjas.

Zij *richt zich tot hem*
Sorry...

Hij *lief*
Zal ik wat te eten voor je maken?

Zij *kijkt hem aan*
Sorry...

Hij Voor wat?

Zij Dat ik niks gedaan heb.

Hij *fronst*

Zij Aan het eten. Aan het huis.

Hij Tjah...

Zij Ik weet het. Ik *weet* het.

Kleine meid...

Hij Wil je iets drinken?

Zij *zwijgt*

Ik krijg mezelf gewoon,
niet goed meer bij elkaar...
Als ik haar zie,
zie ik, denk ik-

Hij Wat.

Zij Daar *gaan* we weer.

Hij Hè?

Zij Ik bedoel, niet jij. Ík.
Dat *dénk* ik.

Hij Maar-

Zij Laat maar.
Ik kan niet goed, met hem, met haar-

schudt haar hoofd

Hij geeft haar iets te drinken. Zij drinkt, hij staat daar maar.

Zij Arthur?

Hij Ik ga, slapen.

Zij Ja?
Goed, goed,
ga maar.

Hij gaat.

scène 3

Zij grabbelt in haar tas. Ze vist er een aantal cadeautjes uit en plaatst deze, volgens een voor haar bestaande logica, ordentelijk door de ruimte. Dan zingt ze, heel geconcentreerd en met ijle stem.

Zij   Schaapje, schaapje, heb je witte wol,
         ja baas, ja baas, drie zakken vol,
         een voor de meester en een voor zijn vrouw,
         een voor het kindeke dat bibbert van de kou...
         een rilling

Schaapje, schaapje...

*Ze stokt, dan gaat ze op haar tenen naar de deur van de babykamer, opent deze tot een kier en kijkt naar binnen. Zacht klinkt er het geluid van kabbelend water.
Na een tijdje komt hij uit de slaapkamer. Hij kijkt naar haar, dat duurt. Dan keert hij terug.
Zij blijft nog even staan.*

scène 4

Zij staat ergens in de ruimte, denkt na. Hij zit op de bank en leest. Vanuit het niets begint ze te praten.

Zij Hij beweert dat die voet, zijn poot, zoals hij het zegt, onder een rollator is gekomen.

Hij *kijkt op*
Rollator?

Zij Dat de een of andere wegwijnende oude gek -zijn woorden-, er met een rol-la-tor overheen is gereden. Op de gang, toen hij uit de lift kwam. Die maandag.

Hij Wie zal het zeggen.

Zij Hoe komt ie er bij. Hoe kom jij erbij? Totale verrotting, out of the blue. Op een maandag?

Hij Gangreen.

Zij Hè?
Eerst die nagel, toen zijn teen. Inmiddels tot hier -wijst-.
Bijna zijn hele onderbeen. Pikzwart.

Hij Gangreen.

Zij Hè? Ja.
En stinken! Het is niet meer te harden. Daar. In die kleine bedompte kamer.

Ik heb 't ze gezegd. Dat ze die ander daar weg moeten halen. Weg, uit die lucht. Ieder op een eigen kamer.

Maar zij eist, jawel, zij *eist*, dat haar bed naast zijn bed blijft staan. Onder de barometer.

Ze loert naar hem, vanonder de lakens. Of hij er niet tussenuit zal knijpen. Of hij niet, zonder het eerst aan *haar* te vragen, de pijp uit zal gaan...

Een rollator.

Hij *richt zich tot haar*
Liefde?

Zij Wat.

Hij Liefde.

Die ander, je vader.
lacht

Zij Is dat grappig?

Hij Wat.

Zij *fel*
Dood door een rollator?
Door een seniele oude gek!

Hij wil iets zeggen maar sluit zijn mond, staat op. Zij kijkt, wil iets zeggen.

Zij Arthur?

Hij loopt weg, richting badkamer.

scène 5

Zij, ergens in de ruimte. Ze roept zijn naam, luid.

Zij   Arthuuuuur!

Hij komt opgerend uit de keuken, in schort, geschrokken.

Hij   Wat?
          Wat?

*Zij gebaart naar de deur van de babykamer. Ze wenkt hem en neemt plaats voor de deurkier.
Hij gaat naast haar staan.*

Zij   Kijk...
          kijkt, wijst

          Ze probeert uit haar bed te kruipen.

Zij schuift iets opzij, ze kijken samen.

Zij   Helemaal zelf, zo atletisch, kleine slimmerik.

Hij   Ze wil eruit Sara...

Zij   Nee...

Hij   Ze heeft honger, ze heeft dorst, Sara.

Zij   Honger? Ze wil trainen.

Hij   Wanneer heb je haar voor het laatst-

Zij   Wat.

Hij   *zwijgt*

Zij   Wat, vast-ge-had?

Hij   Nee...

Zij   Schoongeveegd? Gezongen?

Hij Nee... Te eten gegeven.

Korte stilte.

Zij Dat had je niet gezegd.

Hij Nee.

Zij: Ook *zij* heeft niets-

Hij Nee...
Zij *kan* nog niet praten.

Zij Nee,
nee?

Hij Nee, Sara, nee.

Hij loopt vermoeid de babykamer in. Zij laat zich vallen in een stoel.

Zij *mompelt*
Ik had me nooit over moeten laten halen...

scène 6

Zij zit in een stoel, na een tijdje staat ze op. Ze opent volmaakt rustig de cadeautjes, muziekdoosjes. Hij komt op, in pyjama.

Zij Arthur...?

Hij Ja.

Zij Ik vergat...

In mijn hoofd de hele tijd de vraag,
hoe moet het,
als ze achttien is,
of zeven.

Hij Kom nu maar slapen Saar.

Zij Ik hoorde claxonneren, bleef stilstaan, daar...
Ik vergat, vergeet, vandaag.

Hij Kom je?

Zij Versta je? Hoor je me?

Hij Saar...

Zij *zingt*
Black sheep, black sheep, have you any wool,
yes sir, yes sir, three bags full.

One for the master and one for the dame...

Hij keert terug in de slaapkamer, stil.

Zij *zacht*
One for the little boy who lives down the lane...

Stilte. Ze pakt een woordenboek, gaat weer zitten. Bladert, leest.

Gangreen...

Afsterving, en scheikundige ontbinding, van levend organisme,
weefselversterf...

Ze klapt het woordenboek dicht.

scène 7

Hard licht. Hij komt op, gewassen, energiek. In zijn handen heeft hij een dienblad met ontbijt, eitjes, koffie, jus d' orange, toast. Zij zit ergens, kijkt naar hem. Hij gaat zitten, wacht even, dan begint hij aan het ontbijt. Na een tijdje grijpt zij de babyfoon en begint er in te praten.

Zij: Suzie, Suzie...

Hij eet pittig door, enigszins geforceerd opgewekt.

Zij *tot hem*
Ze begint er aan gewend te raken.

Hij *lichtelijk cynisch*
Jouw afwezigheid?

Zij Ik achter de deur, door de babyfoon, dat ik er b n zonder haar aan te raken.

door de babyfoon
Suzie, Suzie...

Hij En alle stront?

Zij Dat komt wel...

Hij Het komt wel?
Nog vijf maanden en ze is een jaar.

Zij Dat dacht ik vandaag voor het eerst, het komt wel.
Ik durf steeds dichterbij te komen.

Hij Ja.

Zij Dat is toch goed?

door de babyfoon
Suzie, Suzie...

De baby huilt.

Hij Ze huilt.

Zij *zucht*
Ja.

Hij Je hebt haar wéér wakker gemaakt.
Zij Ze was wakker, ik probeerde haar te helpen.
Hij Met slapen?
Zij *door de babyfoon*
Stil maar schatje, shhhht, shhhht.

zingend
Ienemienemutte, tien pont grutte,
kukeleku zei onze haan,
twee paar sloffen heb ik aangedaan,
een van stof en een van leer...

De baby huilt en huilt.

Hij Verdomme zeg.
duwt het dienblad van zich af en gaat
Zij Kijk, gekocht.

Ze zwaait onzeker met een rammelaar. We horen hem door de babyfoon:

Hij Hallooo,
shhhhhhh, toe maar, shhhh,
ga maar lekker slapen, toe,
shhhhhhhhh,
goed zo, goed zo.
Zij *mompelt zijn teksten mee, oefent*
Goed zo, goed zo...

Hij komt terug. De baby is stil.

Zij Goed zo, goed zo.
Hij Wat bedoel je daar mee?
Zij Niks.
Hij Niks?
Zij Nee.

Stilte.

Hij In het begin ging het toch ook?

Zij O ja?

Hij Ja.

Zij Ik weet 't niet... Ik wil er vandaan.
Op een afstand kunnen kijken.

Hij Het is toch leuk, ook?

Zij Leuk?

Hij Leuk. NORMAAL.

Zij *wil iets zeggen, zwijgt*

Hij Saar?

Zij Niks...
Vergeet 't maar.

Hij haalt diep adem, pakt de ontbijtboel en gaat.

scène 8

Zij komt van buiten, hij steekt zijn hoofd om het hoekje van een van de kamers.

Hij   Hoe was 't?

Zij   Ze hebben hem voor een puzzelavond gevraagd.

Stilte.

Hij   En?

Zij   *bijt op haar lip*
       Hij is gegaan ...

Ze schiet in de lach, lacht en lacht. Stokt. Hij weet niet of het vertelde waar is of eerder een soort mop. Ze zwijgen.

scène 9

Nacht. Zij zit aan tafel met een fles Tequila, zout, limoen en een glas. Ze slamt en slaat zo enkele glazen kort na elkaar achterover. Dan zingt ze luid, wiegend, als een dronken zeeman aan de toog.

Zij   Bring back, oooh bring back,
         oooh bring back my Bonnie to me, to me.
         Bring back, oooh bring back-

         Last night when I laid on my pillow,
         last night when I laid on my bed....
         last night when I laid on my pillow,
         I dreamed that my Bonnie was death, was deaeaeath.

         Bring back, oooh bring back,
         oooh bring back my Bonnie to me,

         to ME...!

Hij   *vanuit de slaapkamer*
         SAAR!

Zij   Me?
         We?

Ze schiet in de lach, laat zich zakken op handen en knieën en zoekt.

         Me?
         Waar is We?
         Where are we, Me?
         How do you do, how...

         What did you say Me? I lost We?
         And you lost your daddy?
         But where's our mummy? Where is she?

Ze lacht, hilarisch, rolt door de ruimte.

         Eu, neu! I need to wee, definitely.

Haar plas onderdrukkend kruipt ze naar de muziekdoosjes en windt ze op.

But We,
where is your baby?

Baby?

It's a she, We.
But, where *is* she?

Dan rent ze naar de badkamer. We horen de wegstervende melodieën van de muziekdoosjes en het doorspoelen van een toilet.

scène 10

Zij komt uit een van de kamers, onhandig slepend met een diaprojector. Hij zit ergens, bijna onzichtbaar, in de schemer voor zich uit te staren. Hij rookt.

Zij plaatst de diaprojector zodanig dat de baby vanuit haar bed plaatjes kan kijken. We zien vooral foto's van Bolivianen, Chilenen en Peruanen. Ze denkt na, vanuit het niets begint ze dan non-stop tegen het kind te praten.

Zij   Nou en toen zaten jouw papa, Arthur en ik, eindelijk aan de kust... gevluht uit Santiago... Restaurantjes, boulevard... even adem halen.... Geen kakkerlak of vliegende herten meer, die ons, vanuit hun enge ooghoeken aanstaarden.

-zucht-

De zee, wild, was een verademing... alles werd er schoongewassen ... de stank van de jungle, het vuil van de stad, het stof van teveel mislukte tochten in een brakke four-wheel-drive, modder uit de Pampas ...

Weet je, het is soms net of je verdwaald bent en het lukt je niet te landen, *terwijl* je al op de grond bent... als je van het ene, in het andere onbekende gaat.... bergen, zoutvlakten, bolhoeden... met daaronder zwarte vlechten.

... En maar razen, en foto's maken...

-denkt even na-

Want kijk, Arthur, jouw papa, had zijn zinnen op Argentinië, Bolivia, Chili en ook nog Peru gezet. En dat alles in twee maanden.

Aan het eind van de rit was ik af, ziek, een parasiet, die, gekweekt in vervuild water, natuurlijk juist in *mij* zijn prooi zag en onmiddellijk toe heeft geslagen.

Maar goed, dat was later pas... eerst strand, zee, vakantie.

schenkt zichzelf iets in, tot hem

Santé... Joehoe!

Kijk, hier eten we Saltegna's. Olie, zonnebril, pet, badpak... Tot we ineens, op dat Chileense strand, veel mensen naar de vloedlijn zagen staren...

Hij beweegt zich, haast geruisloos.

Zij houdt hem in de gaten.

Zij   Een motorboot, zigzaggend, die door de golven voer... Een helikopter in de lucht. Precies boven het stukje kust waar *wij* zaten.

kijkt hem aan

... En toen begrepen ook *wij*, na verloop van tijd, dat er *iets* mis moest zijn.

Er was iemand verdronken... Een kind, hoorden we later.

Hij kucht een benauwde kucht.

Zij   *tot kind*

En Arthur, jouw papa, is toen toch gewoon nog het water in gegaan.

Kijk, daar staat ie.
Man in oranje zwembroek. Man met strooien hoed.

Hij gaat staan, verfrommelt iets, sigaretten.

tot hem

Wéét je nog, die pier? De golven die tegen de palen sloegen.
En dat ik zo bang was, bang dat dat lichaam, opgetild, plots er tegen aan zou slaan?
Tegen een constructie geslagen...

Hij Ik zei-

Zij ‘Dat kan niet met deze stroming.’ Ja... dat zei je ja.
Man met zwembroek. Man met strooien hoed.

En je ging zwemmen.

Hij *zwijgt*

Zij Verlamming...

Hij Jij, ja.

Zij Hoe kan in jou alles altijd doorgaan?

Hij kijkt haar niet begrijpend aan. Zij rent weg, blijft staan. De projector gaat over op automatisch; beelden schieten voorbij, herhalen. Geluiden van kinderstemmen en kabbelend water.

scène 11

Stilte, helder licht. Ze zitten tegenover elkaar aan tafel. Hij zet een metronoom aan. Na een tijdje begint hij te praten.

Hij Je móet er doorheen.

Zij Dat weet ik.

Hij Vasthouden.

Zij En bewegen?

Hij knikt.

Zij Dat weet ik....

Hij En-

Zij Maar niet vandaag.

Hij Luister. Saar.

Zij *Niet* vandaag.

Hij Doe 't voor, voor-

Zij Voor? Ja?

Hij Voor, haar?

Zij Durf jij jezelf dan niet te noemen?

Hij *zwijgt*

Zij Voor *mij*, doe 't voor mij. Of...

Hij *zwijgt*

Zij Misschien heb je wel gelijk.

Hij Doe 't voor *ons* Saar, wij.

Zij Ons? Wij?
lacht

Hij Ja.

Zij   *zucht, zwijgt*

Hij staat op. Zij pakt een asbak en smijt deze achter hem aan. Dan zet ze de metronoom uit, en ook weer aan.

scène 12

Zij komt op met een enorme lijst, het is het soort fotolijst dat men wel bij begrafenissen naast de kist ziet staan. Daarin een foto/foto's van haar vader. Ze zet hem tegen de achterwand.

Zij   Papa fume une pipe,
papa n'est pas là.

Où est papa?
Et maman?

parodiërend.
Joehoe?
Ie wie bolletje,
zitten jullie in je holletje?

scène 13

Zij zit op haar hurken, ze roept hem. Hij komt op, in schort. Misschien een afwasborstel in de hand.

Zij   Waar moet ik nu naartoe... ?

Hij   *zwijgt*

Zij   Bij een steen gaan zitten en dan praten?

Hij   *geërgerd*
Steen. Welke steen?

Zij   Terwijl *hij*-

Hij   Saar, ik-

Zij   *Hij*. Niet jij.

Hij   Nee.

Zij   Jij...

Hij   *ingehouden*
...stik...

Zij   Voorspelbaar.
Hoe het gaat...

Hij   Tjah.

Hij wil terug naar de keuken gaan.

Zij   Wat moet ik nu met het gebit?

Hij   Wat?

Zij   Dat wat ze mij hebben gegeven.

Hij zwijgt, laat haar nadrukkelijk zijn eigen tanden zien, een overspannen grijns.

Zij   Wat doe je?!

gebaart met haar hoofd naar zijn mond

Maanzaad... daar.

Hij Maanzaad?
Waar.

Zij Daar.
wijst

Hij vist een potje floss uit zijn schort en flost. Zij haalt iets uit haar jaszak en laat het hem zien, een kunstgebit.

Zij Kijk.

Hij Saar...

Zij *mompelt*
En straks ook dat gehoorapparaat, zijn bril...

Hij wil gaan, blijft staan.

Hij Bedoel je, is ie-

Zij Nee, welnee... nóg niet.

De eerste keer dat ik zo'n molshoop zag, de spade die de lucht instak...

Ze loopt, staat stil, zucht.

Zij *enigszins dramatisch*
Het ultieme gevoel van leven is aan een afgrond staan.

Hij Jij. Dat ben jij, Saar.

Zij *zingt*
'We zullen dóór-gaaaaan.'

Dat ben jij.

Ze schieten in de lach, kort.

Hij En wij?

Zij Vreselijk, écht.

Hij Maanzaad?

Zij Maanzaad ja.

scène 14

Zij beweegt door de ruimte, bezwerend, van punt naar punt. Hij komt opgerend, verwilderd, in hemd en onderbroek.

Zij Heb ik geroepen?

Hij Ja.

Zij Heb ik jóu geroepen?

Hij Ja. Nou, ja-

Zij Heb ik hém geroepen?

Hij Hem?

‘Vader. Vader,’ heb je gezegd.

Zij En jij hoorde me... Jij.

Hij *zwijgt*

Zij Was ‘t angstaanjagend?

Hij Een beetje. Je hebt me wakker gemaakt.

Zij Hij lag op de grond, pa,
naast hem een baby.

Je weet hoe dat gaat...

Hij In dromen?

Zij Je komt, je gaat. Mensch sterft mensch baart.

Ik knielde neer, en zocht de alarmknop.
STOP. STOP.

‘Angy,’ zegt ie. ‘Angy!’ En hij graait in mijn b.h.

Hij *schiet in de lach, nerveus*

Zij Wat?

Hij Je vader.
In een notendop.

Zij Schoft.

staat op
Schoft...

Zij loopt naar de badkamer, draait zich om.

Zij   Lach jij maar, tot je zélf,
      op zo'n morsige rotdag als vandaag-

Ze doet een paar varianten op een sterfscène na. Hij haalt zijn schouders op.
Zij gaat naar de badkamer, we horen het geluid van kabbelend water of een leeglopende
afvoerput.

scène 15

Zij, nacht.

Zij Ik ga aan je bed zitten. Pa.

Er branden twee lichtjes in je kamer.
Een naast jouw bed, een naast het hare.
Ik ga aan je bed zitten.

Je pakt mijn hand, onhandig. Over het hek.
Het hekje van je ledikant,
wat je naar omlaag kan klappen.

Je hand in mijn hand, het hek naar beneden. Mijn knie tegen je pisples....
Ik ga aan je bed zitten.

Je valt in slaap, en zij maar gluren...
Ik zeg haar, streng:
“JIJ MOET NAAR EEN EIGEN KAMER GAAN.”

“Jajaa, jajaa...” die ander, “jajaaa...”
-ze doet parodiërend ‘de ander’ na-

Ik kijk... naar jou,
je te lang geworden nagels, haren.
Je krullen plat,
van steeds weer bed, je bruine huid,
asgrijs...

Is het vermoeidheid?

Plotseling schreeuw je: “Verdomme! Ik moet spelen,
en ik raak *verdomme* geblesseerd.
Een trap tegen mijn poot, verdomme, hier,
het doet zeer.”

Je schokt en schopt, ik druk op de rode knop.
Je schokt en schopt.

Jouw magere staken, onder een wit laken.

Ik ga aan je bed zitten pa... Je vertelt me hoe je scoort,
hoe jij opgetild, door tien paar armen,
walst en draait,
over het groene veld van glorie.

En hoe jij, op de vlucht, met zakken goud gebonden op je rug,
valt, en valt... in diepten. Kijkend in het zwarte gat,

als je *weer* de Tour de France fietst,
voor de tiende keer die dag.

Net als de elfstedentocht, '85, '86...
En later, elke zomer, de vierdaagse.

Je schokt en schopt. Ik drukt op de rode knop.
Je kwijlt.
Ik ren naar de witte wastafel en moet braken.

Stilte. Een ruisen.
In de verte, gedempt, geen zee,
maar klotsende urine.

Flessenpost. Schip ahoooooi.
Je schokt en schopt.

Ik druk op de rode knop. En weer en weer.
Een zuster geeft morfine.
'Ik ook,' schreeuwt die ander. En, 'meer, meer!'

"Waar is Arie?" vraag je.
-je hond, tien jaar geleden overleden-.
"We moeten moeder gaan begraven," zeg je dan.

Dan zeg ik:
"Kijk pa, dat het goed zit, pa,
dat weet je toch?"

"Ik vind het moeilijk om te gaan," zeg jij.
"Ik hou van je," zeg ik.
"Ik ook van jou, Sara, meisje, Saartje van mij."

Zeg jij.

Ze zwijgt.

Ik sta op, zoen. Jou. Bejaarde rokkenjager. Oude cowboy van mij.

Plots gilt zij vanuit haar bed: "Dat zeg je niet tegen mij hè?
Ik *hou* van je.
Nee. Dat zeg je tegen *hém*!
Niet, NOOIT, tegen mij."

Ik zeg, tegen haar... "Gaat u nu ook maar slapen."

Ik ga ... En wil naar Suzie, haar houden,

hier, bij mij.

Ze kijkt naar het licht dat valt uit de kinderkamer, dan grotesk in de babyfoon.

Zij HALLOOOOOOOO, dit is je MAMAAAAA,
HALLOOOOO, HALLOOOOOOO.

Ze zwijgt. Dan komt hij opgerend uit de slaapkamer.

Hij Saar!

Zij *kijkt hem aan*

Hij Dit kun je niet maken.

Zij Nee.

Hij NEE. NEE.

Zij Ik-
Ach...

Zij loopt weg naar een ander vertrek.

Hij Saar?
Saar!

scène 16

Ze zitten, naast elkaar. Rechtop en zonder elkaar aan te raken. Na een lange stilte.

Hij Wil je?

Zij Wat.
Dát?

Hij Zullen we 't er gewoon weer eens op wagen?

Zij Jij durft alles, waar we,
wij, of ik,
maar in elk geval, waar we, ik,
mee zitten,
zaten,
terug te brengen tot-

Hij Nee, welnee. Geen oplossing.
denkt na

Wil je?

Zij Ik denk dat het stevig over het paard getild is, soms.

Hij Wil je?

Zij *Ook* door jou.

Hij Ach, Saar...

Net zo goed als je soms even,
een luchtje scheppen moet,
benen strekken, frisse lucht.
Net zo goed moet je soms ook-

Zij Een bovenkamer uit?

Hij *zwijgt*

Zij Een kinderkamer uit...?

Hij *zwijgt*

Zij De rotting bij pa-

Hij *fronst*

Zij Tot hier *-wijst-*,

opgegeven.

Hij Naar.

Zij Jah...

Korte stilte.

Zij Maar jij wilt dus...?

Wat een timing...

Hij Jou, Saar.

Zij Ik ...dood, leven.... Maar jij-

Hij Laat maar...

Zij Jij wilt dus-

Hij *staat op*

Zij *mompelt*
... seks, baringskanaal...

Hij Goed.
Iets drinken dan maar?

Zij Dood, leven, depressie...
neuken maar!

Hij *zucht*

Zij Zo is het toch?

Hij Dickie Dick, ik.
Een lul, jaja.

Zij Kijk, Arthur,
er zijn momenten, dat ik best zou willen. Maar...

Hij 't Is al goed Saar.

Zij Ja?

Stilte. Hij gaat ergens zitten en rookt. De babyfoon slaat aan.

scène 17

Zij ligt in een stoel, door chaos omringd. Ze slaapt. Hij komt op, draagt een muts. In zijn hand een gepakte babytas. Zij wordt wakker, kijkt hem vragend aan.

Zij   Arthur?

Hij   *blijft onhandig staan*
Ja?

Zij   *schudt haar hoofd*

Hij   Het moet,
weg.
Tijdelijk...
tot het beter gaat.

Zij   *kijkt hem aan, probeert overeind te komen*
Beter?

Hij   Met jou, Saar.

Zij   *schudt haar hoofd*

Hij   Ja.

*Hij loopt de babykamer in en weer uit, hij houdt duidelijk iets in zijn armen.
Dan loopt hij de voordeur uit.*

scène 18

Zij zit alleen en schommelt zichzelf. Ze zingt wat voor zich uit.

Zij   Black sheep, black sheep, have you any wool...?

Zachtjes klinkt als een soort antwoord het lieflijk geluid van kabbelend water uit de babykamer. Ze slentert er naar toe, kijkt door de kier en opent de deur.

Zij   Suzie?
          Hallo...

zingend

‘Black sheep, black sheep, have you any wool?’

Dag kleine, lieve meid.

Ze gaat binnen in de lege babykamer.

scène 19

Daglicht. Zij, enigszins schreeuwerig, tegen het portret van haar vader.

Zij   Hoe zou *jij* dat dan aanpakken? Nou? Pa?

Nachtzoen, kindervang?
Voetballen? Potje kaarten?
Jaja....
Jaja....

Ik ben gestopt, gestaakt, ja. Ja!
Jij?

Wat extra lappen voor de vorst, gaf jij.
Jaja, jaja,
pap-pa...

Maar weet jij ook nog hoe jij, *altijd*,
als bij dikke mist, weer was verdwenen?

Huup, huup,
Barbatruc!

Fumes une pipe, papa?

Ze doet iets, een verdwijntruc, loopt wat heen en weer.

...Theemuts, restjes kaas, op een tafellaken, jah,
en een huis alleen met moeder...
Maar jij deed de kachel alvast aan.
Jaja, papa,
pa-pa.

zingt
'Tirritombaaaa, Tirritombaaaa,
Tirritombaaaa, je me, mmm ha ha-'

Wat zong je? Wat draaide je? Als je wél thuis was,
pa?
Charles Aznavour? Brell? De parelvissers? Pa?

Ze zet een fragment van een nummer op, dat zich gedurende de rest van de scène blijft herhalen. Ze danst kort en wild, dan vervolgt ze.

Weet je nog, pa, hoe ze mij, vertelden dat jij,
schafttijd, op de bouw,
altijd pornoboekjes zat te lezen?

En hoe je lachte, dat vooral, toen ik het je vertelde,
en we spraken over moeder, pa,
toen, in dat licht.

Ja-ja, verder spraken we *nooit*, over haar.
Behalve toen dus, pa.

Maar niet, nooit, bespraken wij *waarom*,
zij niet in staat was, pa,
ook maar dít te geven.

zingt

‘Tirritombaaaa, Tirritombaaaa,
Tirritombaaaa, je me, mmm ha ha-’

Kijk pa, die lappen van jou, ze hebben me best *iets* gegeven.
Maar even punt bij paal:

roept als Holle Bolle Gijs in de Efteling

‘Vertier, hier!
Gieren-brullen, hier!
Ledematenloosheid, hier.’

Het was te mager pa, om *dóór* te kunnen geven.

Jij, ouwe bunzing...
hinkelend stinkdier.
lacht

Ze zet de muziek harder, hard. Het fragment herhaalt en herhaalt zich, ebt weg.

scène 20

Beiden zitten onhandig op de bank, conversatie.

Zij   Hoe gaat het?

Hij   Met Suzie?

Zij   *knikt*
      Ja.

Hij   Ze lijkt er aan te wennen.

Zij   Wennen?

Hij   Ja, wennen. Aan-

Zij   Aan?

Hij   Waarom een kind op den duur wennen gaat.

Zij   *fronst*
      Alles wat ontbrak? Hier. Bij mij.

Hij   *zwijgt*

Zij   Zég het maar.

Hij streelt haar, kort.

Zij   Heb je haar het kado gegeven?

Hij   *knikt*

Zij   En?
      Mooi?

Hij   Ja.

Zij   Het paste?

Hij   Heel precies.

Zij   Mooi.

Hij   Ja.

Ze zwijgen.

Hij En hij,
hoe is het met hem?

Zij Tjah... Ze hebben hem wéér meer morfine gegeven.
Ik mocht niet bij hem vandaag.
haalt haar neus op

Hij Stank?

Zij Het einde.
Bijna in zicht.

Ze doet het kijken door een verrekijker na, ze zwaait.

Hij Saartje...

Zij Van stof, tot bot,
en terug?

Stilte. Hij kijkt naar haar.

Zij En? Wat nu? Denk je dat.
Vraag je je *dat* af.

Hij *denkt na*
Wát?

Zij Of ik straks weer *terug*, op het droge,
terug ben, bij jou?

Hij *kijkt haar aan*

Zij De wereld, jij, alles...
Het wacht verdomme maar even!

scène 21

Hij komt uit de slaapkamer met twee geruite koffers, en loopt, zonder op of om te kijken, richting buitendeur.

Zij Arthur?

Hij *loopt door*

Zij Is 't iets wat ik zei...?

Hij *loopt door*

Zij Is 't iets wat ik *niet* zei... Is 't-

Hij *bij de deur*
't Is maar voor even.

*Zij loopt naar de badkamer, we horen haar, paniekgeluid.
Besluitloos blijft hij met zijn koffers in zijn handen in de ruimte staan.*

scène 22

*De koffers staan in de ruimte, alleen. Uit de slaapkamer valt door de deurkier een streep licht.
(eventueel een korte herhaling van het muziekfragment uit scène 19)*

*Zij klimt op een stoel, met een merkstift tekent ze over de foto van haar vader, een cartoon:
man met zwaaihand.*

scène 23

Hij en zij, ergens in de woonkamer. Zij zet een klok in de ruimte, groot.

Zij Je bent er. Nog steeds.

Hij Ja.

Zij Om mij?

Hij Geen idee.

Zij Werk ik verslavend? Is dat het.

Hij Verslavend?

Zij Het ritme. Dat razen.
Waardoor er geen stilstand komt.
En dus geen vragen.

Hij Vragen?

Zij Over het hoe en het waarom.

Hij *fronst*

Zij Of je op wilt staan.

Hij *fronst*

Zij Wil ik dit *of* dat.
Of, wat had ik verwacht.
Of... roekoe-roekoeoe,
ben ik eenzaam?

Hij *fronst*

Zij Gaat er *iets, iemand*, schuil,
achter mijn naam?

Hij staat op, richt zich nadrukkelijk tot haar.

Hij Weet je. Soms denk ik, ze is aan het verzuipen.

Zij O...

Hij En ze grijpt zich vast.

Hangend aan de randen,
een put, gegraven op een grauw Hollandse dag.

't Is een beeld.
Maar ik zie je.

Zij Het strand?
Ijmuiden?

Hij Een te diepe Duitse kuil. Dan komen de golven, grijs.
Hap-hap.

Zij Hap-hap?

denkt na
Ben ik naakt?

Hij Jezus. Saar.

Zij 't Is maar een beeld, toch.

Hij *zwijgt*

Zij Ik... Aan een kindergraf?
Het graf van vader?

Hij Soms... soms ben je *echt*-

Zij Hoe. Matteklap?

Hij Ik twijfel wel eens.

Zij Kijk, ik vraag me af. Wat doe jij, aan die familieput,
opstapeling van kadavers.

Hij *zwijgt*

Zij Ben ik jouw Titanic fantasie?
schiet in de lach

Hij Je gaat ver.

Zij Is dat het, wat jou bindt en opwindt,
hoe wij, de jouwen, verzuipen,
en hoe jij, staat te kijken.

Hij staat, heel stil.

Hij Weet je dat ze héél lief was... ? Dat-

Zij *zwijgt*

Hij Ik heb haar weggebracht. Voor even. Maar-
bijt ergens op

Zij *zwijgt*

Hij Dat *ik* hier godverdomme nog ben, Saar -
maakt een onhandig emotioneel wegwuifgebaar

Zij Ik begrijp het.

Hij Verdomme!

Zij Ik begrijp het. Echt.
Ga nu maar.

Ze loopt terug naar de slaapkamer.

Hij SAAR!

Hij pakt de koffers, gaat. We horen tegelijk de slaapkamerdeur en buitendeur dicht slaan.

scène 24

Zij, bij de telefoon. Ze neemt de hoorn op, belt.

Hallo?

Hallo?

Hallo?

Hallo?

Ze hangt weer op.

scène 25

*De ruimte heeft zich vernauwd, is welhaast verdwenen.
Zij, alleen. Geen waanzin, eerder hardop denken, ademhalen.*

Zij Ze vragen mij, wat moet uw vader dragen?
Wat een vraag...

Alles is hem te groot geworden,
de laatste weken, maanden.

Ik zeg doe maar zijn jagerspak, en ben weer terug, naar buiten gegaan.

Ik koop kaplaarzen, een vest, een geweer...
Vader als jager.
Zo zal je de grond in gaan,
pa.

Het liefst zie ik ook Arie, de hond, de kist in gaan;
dat zijn resten worden opgegraven...
Maar dat wordt mij ontraden.

Als ik het zeg wordt er meteen, een medicijn voor mij,
in een lauw glas melk gedaan.

En ik drink het.... op. Hé-HOP!

Ze vist een tube met tabletten uit haar jaszak, en rammelt er vrolijk mee.

‘Onder wuivende Platanen ligt, nu. Pa.’
Jajaa...

Ze bergt de tube weer op.

ALARM.
Je ligt in bed, en lijkt gekrompen...

Ik pak je hand, ik ruik je poot, voet,
rot.
Met dichte neus geef ik een kus...
Kapot.

Heb ik toen je ogen voor altijd dicht gedaan?

Stilte, ze denkt na.

Ik praat met de Hindoestaanse Surinaamse, Angy,
en laat mijn wang,
over haar oerborst gaan.

ALARM.
De ander.

Zij schreeuwt, ontwaakt.
“Aaaaah, aaaaah.”

Ze zegt me dat ze zo alleen is... en vraagt of *ik* bij haar wil slapen.
“Saar, Saar...” Voor het eerst fluistert ze mijn naam.

Jajaaa...
Ik oefen,
“onder wuivende Platanen ligt, nu. Pa.”

Ze kijkt om zich heen, misschien wordt de ruimte opnieuw zichtbaar.

Je fume,
tu fumes,
nous fumenons? Pa?

scène 26

Helder licht. Zij komt op, ze zet muziek op. Op haar knieën dweilt ze de kamer.

scène 27

Zij komt op. Ze loopt af, komt weer op. Ze rookt een sigaret.

scène 28

De ruimte is leeg, alle deuren staan open. Zij komt op, neemt de telefoon en belt. We horen de piep van een antwoordapparaat.

Zij   Arthur?
Ik droomde dat ik een konijn vermoordde...

Bloedend vlees tegen een railing,
racende raceauto, geen controle.

Ik... een stuur, geen rijbewijs. Achterin een kinderzitje,
leeg?

Ik word wakker. Zie jou, ademhalend op een kussen...

Arthur?
Waar ben je.

Papa is dood.

Ze luistert, een ruis. Hangt op, belt terug. Een pieptoon.

Ik ben het zo vaak kwijt weet je, dat hele gevoel van, jij, ik...

En dan is zij daar... en toen ging hij-
Is het zo gegaan?

Arthur?

Kort een soort gekraak.

Kijk, ik stik van ergernis, als jij wéér je vingers bijt,
alsof je kip kluijft, of -verschrikkelijk geluid!-
als je een koekje zit te eten. Soms al als je haar raar zit,
van zweet en kwetsbaar opgedroogd...

En ik weet *echt* niet. Of dat dan een gebrek,
-of zelfs een volledig ontbreken-
van liefde is. Of mijn onvermogen...

Te houden van wat mens is, én dichtbij.

Opnieuw geruis, steeds luider. Ze hangt op, belt terug, een pieptoon.

zingend

‘Ajoohoho. Djimalaja djimalé.
Djimalaja djimalé.....’

Ik heb alles omgedraaid. Binnenste buiten, en weer terug,
jou een paar rotschoppen gegeven... Ha!
schiet in de lach

En dan is zij daar... en toen ging hij-
Zo ging het toch?
Arthur. Is het zo gegaan? De malaise?

Het geruis wordt luider en luider, vervormt zich ongemerkt.

Hoe is het nou met Suzie? Arthur?
schiet in een nerveuze lach

Wanneer stop je met zoeken, of-
Waarom bind je afvaltakken voor de vuilnis eigenlijk bij elkaar?

Steeds luider het geluid waar zij overheen moet, of juist totale stilte en zacht.

Soms schokt de wereld... tik-tok, een manke stuiterbal op straat...
Waar een wil is is een weg, ja, ja.
Jajaaa...
lacht

Maar als je niks meer ziet,
moet je wachten. En stilstaan,
tot je ergens, diep,
toch weer *iets* ziet bewegen ...

Huup, huup, huup, huup... Ha!
En opstaan.

‘Onder wuivende Platanen ligt nu, pa.’

De eerste zin,
van een gedicht,
verder ging het over water.

Hallo?
Hallooo...
lacht

Kijk... ik ben er,
en luister.

Het geluid overstemt haar.

Einde.